

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002984

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-09-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Д'яченко Тетяна Геннадіївна

2. Tetiana D'yachenko

Кваліфікація: д.філософ, 081

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 18-07-2023

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Господарський суд Одеської області

Код за ЄДРПОУ: 03499997

Місцезнаходження: проспект Шевченка, 29, Одеса, 65119, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки:

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 1474

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.27.21, 10.27.23, 10.27.51, 10.27.65

Тема дисертації:

1. Договір банківського вкладу у цивільному праві України
2. Bank deposit contract in the civil law of Ukraine

Реферат:

1. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Дисертація присвячена комплексному дослідженню правового регулювання договору банківського вкладу в цивільному праві України. У дисертації досліджена правова природа договору банківського вкладу, його правове регулювання, практика застосування судами законодавства, що регулює зазначений цивільно-правовий договір тощо. У дисертації досліджена еволюція інституту договору банківського вкладу в римському приватному праві, цивільному законодавстві Російської імперії, колишнього СРСР та України. Завдяки цьому дисертантці вдалось дослідити розвиток інституту договору банківського вкладу у

цивільному законодавстві України, у т. ч. встановити спільні та відмінні риси у його правовому регулюванні, які були притаманні останньому в різні історичні періоди. Договір банківського вкладу дисертантка розглядає як самостійний, поіменований, реальний, односторонній, оплатний, формальний, строковий або безстроковий, міновий, каузальний, невідучасний договір, який залежно від суб'єктного складу учасників правовідносин може бути цивільним або господарським договором. За своєю спрямованістю цей договір має бути віднесений до договору про надання фінансових послуг. Він є банківським правочином, може бути змішаним договором, а договір банківського вкладу за участю фізичної особи є публічним договором. У дисертації обґрунтовується, що поширення публічності на усі договори банківського вкладу за участю фізичних осіб є таким, що не повною мірою відповідає потребам розвинутого цивільного обороту. З огляду на викладене дисертантка пропонує встановити в законі, що договір банківського вкладу, в якому вкладником є фізична особа, є публічним договором, якщо сума банківського вкладу за таким договором, на момент його внесення до банку не перевищує встановленого законом граничного розміру відшкодування коштів, що сплачується вкладникам Фондом гарантування вкладів фізичних осіб. За результатами аналізу співвідношення договору банківського вкладу з суміжними договірними конструкціями дисертантка зробила висновок, що за своєю правовою природою договір банківського вкладу є самостійним цивільно-правовим договором, який відрізняється від суміжних з ним договірних конструкцій (договір позики, договір зберігання, договір банківського рахунку). Дисертантка розглядає договір внеску (вкладу) на депозитний рахунок кредитної спілки як поіменований цивільно-правовий договір, до якого положення про договір банківського вкладу застосовуються в порядку аналогії закону. З огляду на те, що банківське законодавство надає перевагу економічному змісту банківських операцій над їх правовою формою, дисертантка розглядає легальне визначення поняття «вклад (депозит)», що міститься в Законі України «Про банки і банківську діяльність» (ст. 2), як таке, що є недосконалим, оскільки останнє не враховує можливості залучення банками вкладів (депозитів), що посвідчується цінним папером (ощадний сертифікат банків або депозитний сертифікат банку), та не містить вказівки на можливість залучення банком вкладу (депозиту) у банківських металах, що прямо впливає зі статті 47 Закону України «Про банки і банківську діяльність». Недоліком цього Закону є й те, що на відміну від норм, які регулюють кредитні операції, він не містить окремої статті, яка б конкретизувала, які саме банківські операції слід віднести до вкладних (депозитних) операцій, а які ні, та визначала б принципи здійснення вкладних (депозитних) операцій банків. За результатами дослідження суб'єктного складу сторін договору банківського вкладу дисертантка доводить, що сторонами цього договору є банк (універсальний або спеціалізований) – боржник та вкладник – кредитор. Залучати вклади мають право: а) зареєстровані в Україні банки, внесені до Державного реєстру банків, що свідчить про наявність у них статусу кредитної установи та банківської ліцензії; б) іноземні банки, які мають в Україні акредитовану філію, дані про яку внесені до Державного реєстру банків, що свідчить про наявність у них банківської ліцензії. Вкладником за договором банківського вкладу є фізичні та юридичні особи (резиденти та нерезиденти), у т. ч. фінансові установи, включаючи банки. Суб'єктний склад зобов'язання, що може виникати на підставі договору банківського вкладу, не обмежується особою банку та вкладника. По-перше, закон допускає внесення грошових коштів на вкладний (депозитний) рахунок вкладника іншою фізичною або юридичною особою. По-друге, закон надає фізичній та юридичній особі право укласти договір банківського вкладу (зробити вклад) на користь третьої особи, який за своєю правовою природою є договором на користь третьої особи (ст. 636 ЦК України). По-третє, динаміка суб'єктного складу цього зобов'язання може мати місце внаслідок відступлення вкладником права вимоги за договором банківського вкладу, спадкування, обтяження прав вимоги вкладника до банку заставою тощо.

2. The dissertation consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of used sources and appendices. The dissertation is devoted to a comprehensive study of the legal regulation of the bank deposit agreement in the civil law of Ukraine. The dissertation examines the legal nature of the bank deposit agreement, its legal regulation, the practice of courts applying legislation regulating the specified civil law agreement, etc. The thesis examines the evolution of the institution of the bank deposit agreement in Roman private law, civil legislation of the Russian Empire, the former USSR and Ukraine. Thanks to this, the dissertation was able to investigate the development of

the institution of the bank deposit contract in the civil legislation of Ukraine, including establishing common and distinctive features in its legal regulation, which were inherent in the latter in different historical periods. The dissertation examines the bank deposit contract as an independent, nominal, real, unilateral, payment, formal, fixed-term or indefinite, exchange, causal, non-fiduciary contract, which, depending on the subject structure of the participants in the legal relationship, can be a civil or economic contract. According to its focus, this agreement should be classified as an agreement on the provision of financial services. It is a bank transaction, it can be a mixed contract, and a bank deposit contract involving an individual is a public contract. The thesis substantiates that the extension of publicity to all bank deposit contracts with the participation of individuals is such that it does not fully meet the needs of a developed civilian turnover. In view of the above, the dissertation author proposes to establish in law that a bank deposit agreement, in which the depositor is an individual, is a public agreement, if the amount of the bank deposit under such an agreement, at the time of its payment to the bank, does not exceed the legally established maximum amount of reimbursement, which is paid to depositors by the Individual Deposit Guarantee Fund. Based on the results of the analysis of the relationship between the bank deposit agreement and related contractual structures, the doctoral student concluded that by its legal nature, the bank deposit agreement is an independent civil law contract that differs from related contractual structures (loan agreement, custody agreement, bank account agreement). The dissertation examines the contribution (contribution) contract to the deposit account of the credit union as a named civil law contract, to which the provisions on the bank deposit contract are applied by analogy to the law. Given the fact that banking legislation gives priority to the economic content of banking transactions over their legal form, the dissertation examines the legal definition of the term "contribution (deposit) contained in the Law of Ukraine "On Banks and Banking Activities" (Article 2) as such, which is imperfect, because the latter does not take into account the possibility of banks attracting deposits (deposits) evidenced by securities (bank savings certificates or bank deposit certificates), and does not contain an indication of the possibility of banks attracting a deposit (deposit) in bank metals, which directly follows from Article 47 of the Law of Ukraine "On Banks and Banking Activities". The disadvantage of this Law is that, unlike the norms governing credit operations, it does not contain a separate article that would specify which bank operations should be classified as deposit operations and which ones should not, and would determine the principles of implementation deposit operations of banks. According to the results of the research of the subject composition of the parties to the bank deposit agreement, the dissertation proves that the parties to this agreement are the bank (universal or specialized) - the debtor and the depositor - the creditor. The following have the right to attract deposits: a) banks registered in Ukraine, entered in the State Register of Banks, which indicates that they have the status of a credit institution and a banking license; b) foreign banks that have an accredited branch in Ukraine, the data of which are entered in the State Register of Banks, which indicates that they have a banking license. Depositors under the bank deposit agreement are individuals and legal entities (residents and non-residents), including financial institutions, including banks. The subject structure of the obligation that may arise on the basis of a bank deposit agreement is not limited to the person of the bank and the depositor. First, the law allows the deposit of funds into the depositor's deposit account by another individual or legal entity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Д'яченко Т.Г. Істотні умови договору банківського вкладу за цивільним законодавством України. Альманах права. Тлумачення права: від теорії до практики. Випуск 12. Київ: Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України. 2021. С. 282-287.
- Д'яченко Т.Г. Відступлення права вимоги за договором банківського вкладу за цивільним законодавством України. Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 90 / Ін-т Держави і права імені В. М. Корецького НАН України. Київ: Вид-во "Юридична думка". 2021. С. 65-77.
- Д'яченко Т.Г. Щодо публічності договору банківського вкладу за цивільним законодавством України. Альманах права. Актуальні проблеми правового розвитку в умовах війни та післявоєнної відбудови держави. Випуск 13. Київ: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України. 2022. С. 385-391.
- Д'яченко Т. Г. Договір банківського вкладу як підстава для залучення коштів на умовах субординованого боргу до додаткового капіталу банку за законодавством України. Visegrad journal on human rights. 2021. № 3. С. 68 – 72.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0117U002700; 0119U102857

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабаскін Анатолій Юрійович
2. Anatolii Y. Babaskin

Кваліфікація: д. ю. н., старший науковий співробітник

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6624-1876

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Панова Людмила В'ячеславівна
2. Liudmyla V. Panova

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-1393-8626**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет імені Тараса Шевченка**Код за ЄДРПОУ:** 02070944**Місцезнаходження:** вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Подоляк Світлана Анатоліївна
2. Svitlana A. Podoliak

Кваліфікація: к.ю.н., доцент, 12.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-9981-0713**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"**Код за ЄДРПОУ:** 02070921**Місцезнаходження:** проспект Берестейський, буд. 37, Київ, 03056, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Лепех Світлана Михайлівна
2. Svitlana M. Lepeh

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-2111-1100**Додаткова інформація:**

Повне найменування юридичної особи: Український католицький університет

Код за ЄДРПОУ: 26205857

Місцезнаходження: вул. Свенціцького,17, Львів, 79011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Венецька Марина Віталіївна

2. Maryna V. Venetska

Кваліфікація: к.ю.н., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7082-9426

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Тимченко Геннадій Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Тимченко Геннадій Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Скрипнюк О.В.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна